

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Ügyszám: AJB-943/2018.
Előadó: dr. Karácsony-Pápai Anita

dr. Kalota Ágnes
társelnök
Utcajogász Egyesület

utcajogasz@gmail.com

Tisztelt Társelnök Asszony!

Köszönöm, hogy megtisztelt a bizalmával és a szabálysértési helyszíni eljárásokkal kapcsolatos aggályait érintően a segítségemet kérte.

Beadványában felhívta a figyelmemet arra a problémára, hogy a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) a helyszíni eljárás során kiszabható bírság összegének meghatározása tekintetében túlzottan tág teret enged a jogalkalmazóknak, és a tapasztalatai szerint rendszerint az elkövetett cselekmények súlyához képest aránytalanul magas helyszíni bírságok kiszabására kerül sor. Kifejtette továbbá, hogy a helyszíni bírság kiszabására jogosult személyek gyakran figyelmen kívül hagyják a jogorvoslathoz való jog garanciáját és a helyszíni bírságolással érintett személyt nem tájékoztatják a helyszíni bírság elfogadásának jogkövetkezményeiről. A helyszíni bírságoláshoz használt nyomtatványok kapcsán aggályosnak tekinti, hogy azok mind tartalmilag, mind formailag nehezen értelmezhetőek az érintett személyek számára. A helyszíni eljárásokkal összefüggő gyakorlati problémaként jelezte továbbá a hajléktalan személyek számára történő postai kézbesítési nehézségek felmerülését, valamint a szabálysértési hatósághoz történő azonnali előállítások gyakorlatát, amely a jogalkalmazó szervek helytelen jogértelmezéséből ered megítélése szerint. Végül panaszában a helyszíni eljárások törvényességének ellenőrzése és a törvénysértések orvoslása tekintetében fogalmazott meg kritikát.

Míndezek alapján arra kért, hogy kezdeményezzék egyeztetést a jogalkotóval és a jogalkalmazó szervekkel, továbbá kezdeményezzem a szabálysértési jogszabályok szükség szerinti módosítását, a beadványában részletezett szempontok szerint.

Mindenekelőtt szeretném tájékoztatni, hogy *a helyszíni eljárások gyakorlatának minőségi javítására irányuló törekvéseket üdvözlendőnek tartom, mindazonáltal álláspontom szerint a beadványában felvázolt nehézségek áthidalására elsősorban a joggyakorlat szintjén célszerű lépéseket tenni.* Szíves figyelmébe ajánlom ezzel összefüggésben az AJB-1064/2017. számú jelentésemet, amelyben arra kértem a szabálysértési szabályozásért felelős – és a szabálysértési eljárásokban jelentős szereppel rendelkező rendőrség felett álló – belügyminisztert, hogy kezdeményezzen egyeztetéseket valamennyi, a szabálysértési eljárásokban érintett jogalkalmazó szervevel a személyi állomány érzékenyítő képzésének megszervezése tárgyában annak érdekében, hogy az érintett személy sérülékenységének ténye már a helyszíni eljárás lefolytatása során azonnal felismerhetővé váljon.

A belügyminiszter ennek kapcsán arról tájékoztatott, hogy az érzékenyítő tréningek tartása szakmailag indokolt lehet, ezért a rendőrség az éves továbbképzési programjának összeállítása során figyelemmel lesz arra, hogy a kiszolgáltatók helyzetben lévő személyek jogérvényesítését elősegítő képzések is helyet kapjanak a képzési tervben. Ezzel együtt elvégzendő feladatként vállalta az egyéb szabálysértési hatóságok, valamint a helyszíni bírságolásra jogosultak megkeresését annak érdekében, hogy e szervek is

rendszeresítsék az ilyen tárgyú képzéseket. Jelezte, hogy egyetért azzal, hogy az eljárásokban nagy hangsúlyt kell kapnia az érthető tájékoztatásnak. Ezért – bár nem kifejezetten a helyszíni eljárásokat érintően, de – a rendőrség által használt határozatminták felülvizsgálata keretében a tájékoztatások közérthetőbbé tételét tervezi a tárca.

Ezen túlmenően szeretném felhívni szíves figyelmét a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról szóló 22/2012. (IV. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: 22/2012. BM r.) 2018. március 1-jétől hatályba lépő módosítására, amelynek alapját az *AJB-1970/2017. számú jelentésében* megfogalmazott észrevételeim képezték. A módosítás már egy általános, valamennyi jogalkalmazó szerv számára kötelezően alkalmazandó, tehát egységesített formanyomtatvány mintát vezet be a 22/2012. BM. r.-be. A formanyomtatvány immánens részét fogja képezni a jogkövetkezményekről szóló – remélhetőleg gyakorlati szempontból is közérthető – tájékoztatás is. E módosítás előrevetíti a beadványában felvetett egyes gyakorlati problémák áthidalását azzal, hogy amennyiben a jogszabályi követelmények ellenére a helyszínen intézkedő személy elmulasztja a jogkövetkezményekről szóló tájékoztatást, azt a bírság nyomtatvány olvasható, nyomtatott betűkkel legalább írásban tartalmazza.

Tájékoztatatom továbbá, hogy jelen levelemmel egyidejűleg megkerestem a belügyminisztert annak érdekében, hogy ismételten felhívjam a tárca figyelmét a következetes jogalkalmazói gyakorlat, valamint a szabálysértési helyszíni eljárásokban a tájékoztatás és az érzékenyítő képzések jelentőségére.

Ezek alapján – bízva abban, hogy a tárca által vállalt ígéreték és a 22/2012. BM r. elfogadott módosítása alkalmasak lesznek a helyszíni eljárásokkal kapcsolatos aggályok eloszlására és a helyes jogalkalmazói gyakorlat kialakítására – jelenleg nem tartom esedékesnek a felvetett tárgykörökkel kapcsolatos általános, átfogó ombudsmani vizsgálat megindítását. A beadványában szereplő további gyakorlati nehézségeket részletező problémák tekintetében pedig arra szeretném szíves figyelmét felhívni, hogy amennyiben azokra vonatkozóan konkrét ügyben panasz érkezik hozzám, akkor a vizsgálati hatáskörökre vonatkozó törvényi rendelkezések által szabott keretek között módomban áll a panaszban foglalt tárgyában vizsgálatot indítani, amelynek lezárásaként akár egyedi, akár a konkrét ügyön túlmutató, általános jellegű intézkedések kezdeményezésére is elvi lehetőségem nyílna.

Bízom abban, hogy e tájékoztatásommal segítségére lehettem, és a jövőben minden olyan ügyben a rendelkezésére állok, amelynek vizsgálatára a jogszabályok feljogosítanak.

További eredményes munkát kívánok!

Budapest, 2018. 01. 24.

Üdvözlettel:

